

ב.

ונלענ'ד לחסביר את טעם נוהגו זה של מרן, עפ"י דין מצוות צריכות כוונה.

הרמב"ם בהלכות ממרים, פ"ב ה"ט, כ': הואיל ויש לב"ד לגזור ולאסור דבר המונע, ויעמוד איסורו לדורות, וכן יש להן להחיר איסור תורה לפי שעה, מהו שהזהירה תורה לא תוסיף עליי ולא תגרע ממנו, שלא להוסיף על ד"ת ולא לגרוע מהן ולקבוע הדבר לעולם, בדבר שהוא מה"ת בין בתורה שבכתב בין בחתומה"פ. כיצד הרי כתוב בתורה לא תבשל גזי בחלב אמו, מפני השמטה למדו שזה הכתוב אסר לבשל ולאכול בשר בחלב בין בשר בהמה בין בשר חיה, אבל בשר העוף מותר בחלב מה"ת.

אם יבוא כ"ד ויחיר בשר חיה בחלב, הרי זה גורע, ואם יאסור בשר עוף ויאמר שהוא בכלל הגזי אסור מה"ת, הרי זה מוסיף. אבל אם אמר בשר העוף מותר מה"ת, ואנו נאסור אותו ונודיע לעם שהוא גזרה שלא יבוא מן הדבר חובה ויאמרו העוף מותר מפני שלא נתפרש כך החיה מותרת שהרי לא נתפרשה, ויבוא אחר לומר אף בשר בהמה מותרת חוץ מן העז, ויבוא אחר לומר אף בשר העז מותר בחלב פרה או הכבשה, שלא נאמר אלא אמו שהוא מיני, ויבוא אחר לומר אף בחלב העז שאינו אמו מותר שלא נאמר אלא אמו, לפיכך נאסור כל בשר חלב בעוף אפי' בשר עוף, אין זה מוסיף אלא ערשה סייג לתורה וכי"ב. ע"כ.

והראב"ד שם השיג: א"א כל אלה ישא הרוח שכל דבר שגזרו עליו ואסורו לסייג ולשמורת של תורה, אין בו משום כל תוסיף אפי' קבעוהו לדורות ועשוהו כשל תורה ואסמכוהו אקרא כדאשכחין בכמה דוכתי מדוכני וקרא אסמכתא בעלמא וכו'. ולא תמצא איסור מוסיף אלא כמ"ע כגון לולב ותפילין וציצית וכי"ב בין לשעה בין לדורות בין שקבעה בדבר תורה בין שלא קבעה. ע"כ. וכ"כ החינוך מצ' תנ"ד: רוב המפרשים פירשו דלא שייך לא תוסיף אלא כמ"ע.

והאור שמח שם כ' דלכאורה השגת הראב"ד עצומה, דהא חזינא כ"פ דתנאי דתו"כ דרשי מקראי ובגמרא שקיל וטרי ומסיק דמדוכני וקרא אסמכתא בעלמא (לדוגמא יבמות כד. גבי חליצה), ויש מקומות אשר נשאר מחלוקת בין האמוראים אי מקרא יליף או אסמכתא בעלמא. נמצא התנאים בעלי הדרשות עברו אבל תוסיף, כיון דלא פירשו דמדוכני הוי, וזה תמיהה גדולה.

לכן פ"י שם דהרמב"ם לשיטתו דכל הנלמד מי"ג מדות ואינו מפורש בתורה, מיקרי דברי סופרים אף דהוי לכל דבר מן התורה. ורק היכי שהתכמים אומרים